

مقایسه ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی با رویکرد تفاوت بین نسلی در ایران

عبدالمهدی فتحی مظلوم: دانشجوی دکتری جامعه‌شناسی واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران.
 ۱۵ هوشنگ ظهیری: استادیار گروه جامعه‌شناسی واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران، (* نویسنده مسئول) Hoshzahiri@gmail.com
 منصور شریفی: دانشیار جمعیت‌شناسی، گروه جامعه‌شناسی واحد گرمسار، دانشگاه آزاد اسلامی، گرمسار، ایران.

چکیده

کلیدواژه‌ها

بین نسلی
مطالبات اجتماعی
ارزش‌های اجتماعی
فاصله نسلی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۰۶/۰۱

تاریخ چاپ: ۱۴۰۱/۱۱/۱۲

زمینه و هدف: تفاوت و فاصله نسلی در همه دوره‌ها وجود داشته است و خاص دوره حاضر نیست چرا که از ابتدا هر نسلی با ویژگی خاص زمانی خویش شکل گرفته و از آنجایی که زمان در گذر- است و متوقف نمی‌شود، پژوهش حاضر با هدف مقایسه ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی با رویکرد تفاوت بین نسلی در ایران صورت گرفت.

روش کار: پژوهش حاضر از لحاظ روشی آمیخته بود؛ به عبارت بهتر روش پژوهش حاضر از نوع ترکیبی اکتشافی بود؛ هدف اصلی طرح اکتشافی دو مرحله‌ای این است که نتایج حاصل از روش کیفی به ایجاد و شکل دهی روش کمی کمک کند. جامعه آماری این تحقیق کلیه شهروندان تهرانی متعلق به سه نسل انقلاب بودند. روش نمونه‌گیری، خوشه‌ای دو مرحله‌ای بود بدین صورت که ابتدا تهران را به ۳ منطقه برخوردار، نیمه برخوردار و فرو برخوردار تقسیم‌بندی کرده، و سپس از منطقه‌ها، نسل‌های مورد مطالعه انتخاب شدند. با توجه به سیال بودن یا تغییرات جمعیتی در هر منطقه از فرمول کوکران برای جامعه نامعلوم در سطح خطای ۵ درصد برای تعیین نمونه استفاده شد. براساس فرمول کوکران از هر منطقه ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند، که حجم نمونه را در هر منطقه به ۴۰۰ نفر افزایش می‌دهیم و از هر نسل ۱۳۳ نفر انتخاب می‌شود. در واقع مجموع پاسخگویان در ۳ منطقه، ۱۲۰۰ نفر بودند که هر نسل حجم نمونه ۴۰۰ نفر را به خود اختصاص می‌دهند. روش نمونه‌گیری تصادفی بود. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آماره رگرسیون چندمتغیره با استفاده از نرم‌افزار Spss.۲۶ استفاده شد.

یافته‌ها: میانگین ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در نسل اول انقلاب برابر با ۱۹/۰۴ و در نسل دوم برابر با ۱۵/۳۹ و در نسل سوم هم برابر با ۱۳/۵۱ است بنابراین سطح ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در نسل اول بیشتر از نسل دوم و نسل سوم است البته ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی نسل دوم نیز بیشتر از نسل سوم است بنابراین باید گفت نسل اول انقلاب بیشترین اعتقاد به ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی را دارند.

نتیجه‌گیری: به طور کلی می‌توان گفت که بین نسل‌های انقلاب از منظر ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت‌کننده: حامی مالی ندارد.

شیوه استناد به این مقاله:

Fathi Mazloom A, Zahiri H, Sharifi M. Comparison of Social Values and Demands with the Approach of Intergenerational Differences in Iran. Razi J Med Sci. 2023;29(11): 496-503.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با CC BY-NC-SA 3.0 صورت گرفته است.

Original Article

Comparison of Social Values and Demands with the Approach of Intergenerational Differences in Iran

Abdolmahdi Fathi Mazloom : Ph.D Student of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran.

Hoshang Zahiri : Assistant Professor, Department of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran.
(* Corresponding author) Hoshzahiri@gmail.com

Mansour Sharifi : Associate Professor, Department of Sociology, Garmsar Branch, Islamic Azad University, Garmsar, Iran.

Abstract

Background & Aims: Generational differences and gaps have existed in all eras, and it is not specific to the current era, because from the beginning, each generation has been formed with its special characteristic of time, and since time passes and does not stop. Sociologists have accepted this change or generational gap and consider it to be conventional and normal. Still, with the rapid changes in society and greater access to social networks, different generations are unable to understand each other, and when the intensity of this generational gap increases, its consequences also increase and the generational gap increases. It can lead to a generation gap and have negative consequences such as discursive confusion, lack of collective identity, and identity crisis. The current research was conducted to compare social values and demands with the approach of intergenerational differences in Iran.

Methods: The current research was mixed in terms of methodology; In other words, the method of the current research was of a mixed exploratory type; the main goal of the two-stage exploratory design is that the results obtained from the qualitative method help to create and shape the quantitative method. The statistical population of this research was all Tehran citizens belonging to the three generations of the revolution. The sampling method was a two-stage cluster in such a way that Tehran was first divided into 3 rich, semi-rich, and under-rich regions, and then the studied generations were selected from the areas. According to the fluidity or population changes in each region, Cochran's formula was used for the unknown population at the 5% error level to determine the sample. Based on Cochran's formula, 384 people were selected as samples from each region, which increases the sample size to 400 people in each region, and 133 people were selected from each generation. The total number of respondents in 3 regions was 1200 people, each generation having a sample size of 400 people. In the present study, the researcher entered the research field with a questionnaire tool and filled the questionnaire in person and some cases online. To prepare the questionnaire, 5 exploratory interviews were conducted with the first generation, 10 interviews with the second generation, and 4 interviews with the third generation of the Islamic Revolution to identify social values. The questionnaire related to media literacy was prepared from the philosophical questionnaire (2013). For data analysis, multivariate regression statistics were used using Spss.26 software.

Results: The results showed that a significant level is desirable for the three generations of the revolution in social values and demands. Therefore, there is a difference between the three generations of the revolution in terms of social values and demands. Their averages are compared according to the table to find out this difference. According to Table 3, the average values and social demands in the first generation of the revolution are equal to 19.04, in the second generation it is equal to 15.39, and in the third generation it is equal to 13.51, so the level of social values and demands in the first generation is more than the second generation and the third generation, of course, the values and social demands of the second generation are also more than the third generation, so it must be said that the first generation of the revolution has the most belief in social values and demands. Overall, the level of social values and demands of the third generation is lower than the theoretical average ($13.51 < 15$), which shows the weakness of the social values and demands of this group; Also, the social values and

Keywords

Intergenerational,
Social Demands,
Social Values,
Generation Gap

Received: 23/08/2022

Published: 01/02/2023

demands of the second generation ($15.39 < 15$) are average and slightly higher than the theoretical average, which shows that the second generation is at an average level in terms of belief and adherence to social values and demands. But it is the first generation that has the highest average and consequently believes in social values. The average values and social demands in the first generation of the revolution is equal to 19.04, in the second generation it is equal to 15.39 and in the third generation it is equal to 13.51, so the level of social values and demands in the first generation is higher than the It is the second and the third generation, of course, the social values and demands of the second generation are more than the third generation, so it must be said that the first generation of the revolution has the most belief in social values and demands.

Conclusion: In general, it can be said that there is a significant difference between the generations of the revolution in terms of values and social demands. Findings related to social values and their transformation according to Coleman's point of view, are now new trends in family formation such as single-person households, cohabitation without marriage, etc. It has shaped the relationships of generations that do not have a solid structure. This issue has caused modern social values to grow among the young generation. In this regard, Coleman believes that in Western countries, due to the privatization of many issues, young people are trying to gain an image and a social base for themselves by appealing to modern social values. Simmel also believes in this connection; Modern social values in young people are the result of their membership in diverse groups and their personality development. According to Simmel's opinion, when membership in one or more social circles gives way to a social position in a network of various social circles, a person's personality changes. In this case, a person's personality becomes strongly branched by participating in various circles. For example, in previous societies, location or kinship was the determinant of religious affiliation, and a person could not coexist with people who did not share religious principles and beliefs with him. Because the religious community coincided with the local or kinship community. On the contrary, in the modern world, such belongings are separate from each other and more individual. Multiple dependence on social circles leads to more self-awareness. As soon as a person is freed from the small circle that captures his personality in the framework of its limits, he becomes aware of a kind of perception of liberation. The split of belonging to a group awakens a kind of feeling of uniqueness and freedom. The existence of social circles is a prerequisite for individualism, in this sense, not only do people become hostile to each other, but they also get the opportunity to move effortlessly in various social fields.

Conflicts of interest: None

Funding: None

Cite this article as:

Fathi Mazloom A, Zahiri H, Sharifi M. Comparison of Social Values and Demands with the Approach of Intergenerational Differences in Iran. Razi J Med Sci. 2023;29(11): 496-503.

***This work is published under CC BY-NC-SA 3.0 licence.**

مقدمه

تفاوت و تغییرات نسل‌ها نه فقط در ظاهر که در بنیان حوادث هر برهه‌ای، متفاوت است و از این رو هر نسل با نسل پسین و پیشین خود دارای دیدگاهی مشترک نیست (۱). این امر برای عده‌ای نگران کننده است و آن‌را «بحران شکاف نسلی» می‌خوانند و در نقطه مقابل برای برخی زمینه ساز رشد و توسعه اجتماعی قلمداد می‌شود (۲). جامعه‌شناسان این تغییر یا شکاف نسلی را پذیرفته‌اند و اتفاقاً آن را متعارف و عادی می‌دانند اما با تحولات سریع جوامع و دسترسی بیشتر به شبکه‌های اجتماعی، نسل‌های مختلف از توان فهم یکدیگر عاجزند و وقتی شدت این شکاف نسلی بیشتر شود، پیامدهای آن هم افزایش می‌یابد و شکاف نسلی می‌تواند به گسست نسلی منجر شده و پیامدهایی منفی همچون سرگشتگی گفتمانی، فقدان هویت جمعی و بحران هویت را به دنبال داشته باشد (۳). منظور از شکاف نسلی، فقط فاصله سنی نیست بلکه مجموعه‌ای از هنجارها و ارزش‌ها را هم شامل می‌شود اما گسست نسلی از اختلاف دو یا سه نسل به لحاظ عاطفی، فکری و ارزشی حکایت دارد و شکل نهایی این گسست «انقطاع نسلی» است که منظور از آن دشمنی آشکار میان نسل‌ها و سطحی از بی‌ارتباطی است (۴). بی‌تردید بر همه ما تا حدودی این نکته به اثبات رسیده است که در عصر کنونی تحولات فنی- جمعیتی موجب ایجاد شکاف نسلی شده است (۵).

به عبارت دیگر نسل جوان به سادگی گذشته حاضر به پذیرش نقش خویش در گروه‌های اجتماعی و همچنین ارزش‌ها و هنجارهای آنان نمی‌شود و آنچه که ما از آن به عنوان شکاف نسل یاد می‌کنیم چیزی نیست جز اختلاف عمیق میان ارزش‌ها و نگرش‌ها در نسل‌های مختلف. نسل جوان کنونی بیشتر به آینده می‌نگرد در حالی که نسل‌های کهن درگیر حل و فصل مشکلات و معضلات جاری زندگی خویش هستند (۶). تفاوت میان دو نسل از جوانان و کهنسالان یکی از خطرات بالقوه‌ای است که استحکام و دوام خانواده‌ها را به ورطه تهدید جدی کشانده است (۷). در گذشته جوانان علی‌رغم آموختن ارزش‌ها و نگرش‌های نظام اجتماعی، خود را با جامعه‌ای که در آن زندگی می‌کرده تطبیق می‌داد. یعنی ارتباط جوان در حد رسانه‌هایی مانند تلویزیون (البته در

فرض وجود) و در محدوده‌ای به وسعت شهر محل سکونت بوده است (۸). در حالی که جوان امروز با دهکده‌ای جهانی روبرو است که در آن واحد می‌تواند با وسایل ارتباط جمعی در تعامل مستقیم و بی‌واسطه با جهان پیرامونی خویش قرار بگیرد. کودکان در چین وضعیتی قرار می‌گیرند و در حقیقت این وضعیت منجر به مقایسه کردن خویش با وضعیت افراد هم‌سال منجر می‌گردد و به همین سبب انتظارات و توقعات گاه بی‌جا به شدت رو به فزونی گذاشته و در درازمدت سبب تغییرات گسترده در سبک زندگی افراد می‌گردد (۹).

در زمینه مطالعات ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی تاریخ مشخصی را نمی‌توان ذکر کرد چرا که از ابتدای مطالعات جامعه‌شناختی موضوع ارزش‌های اجتماعی مطرح بوده است. لیکن بعد از انقلاب فرانسه و انقلاب صنعتی مجموعه‌ای از ارزش‌های اقتصادی و سیاسی نیز به ابعاد ارزش‌ها اضافه شد (۱۰). واژه ارزش نیز مانند واژه جامعه‌شناسی در فرانسه وضع شد. واژه ارزش در زبان فارسی اسم مصدر ارزیدن و دارای معانی زیر است: قدر، مرتبه، استحقاق، لیاقت، شایستگی، زبندگی، برازندگی، قابلیت. در اصطلاح جامعه‌شناسی ارزش اجتماعی عبارت از چیزی است که موضوع پذیرش همگان است (۱۱). ارزش اجتماعی واقعیت‌ها و اموری را تشکیل می‌دهد که مطلوبیت دارند و مورد خواست و آرزوی اکثریت افراد جامعه است. ارزش اجتماعی یکی از مفاهیم اساسی جامعه‌شناسی است و جامعه‌شناسان درباره آن نظریه‌های گوناگونی عنوان کرده‌اند. ارزش اجتماعی واقعه یا امری است که مورد اعتنای جامعه قرار دارد. ارزش اجتماعی، انگیزه‌های ارزش‌های اجتماعی می‌شود و گرایش‌های اجتماعی تمایلاتی کلی هستند که در فرد بوجود می‌آیند و ادراکات، عواطف و افعال او را در جهت‌های معینی به جریان می‌اندازند (۱۲). این گرایش بر حسب شخصیت افراد متفاوت است و بصورت شخصیت‌های قدرت‌گرا، دانش‌گرا، احترام‌گرا و غیره تجلی می‌کند. ارزش اجتماعی به عنوان پدیده برتر در فرد و به عنوان چیزی بدیهی و مطلق که عالی‌تر کردن آن ممکن ولی انکار کردن آن ناممکن است به افراد تحمیل می‌شود (۱۳). پژوهش حاضر از دو جنبه دارای اهمیت است؛ اول این که شکاف نظری در حوزه پژوهش‌های مرتبط وجود دارد از یک بُعد نسل‌های

انقلاب به خوبی شناخته نشده‌اند؛ از منظر بسیاری ارزش‌های نسل اول و دوم یا حتی سوم یکسان است و چندان تفاوتی با هم ندارند اما پژوهش حاضر از این جنبه سودمند است که می‌تواند ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی سه نسل انقلاب را با رویکرد توسعه‌ای شناسایی، تشریح و تبیین نماید و در همین زمینه ارزش‌های احتمالی نسل‌های بعد میزان واگرایی یا همگرایی ارزش‌های توسعه‌ای نسل‌های آینده با سه نسل قبل مشخص شود؛ بنابراین این پژوهش به لحاظ شناسایی ارزش‌های توسعه‌ای در قالب ارزش اجتماعی دارای اهمیت نظری است و شکافت این ارزش با توجه به هر نسل دارای اهمیت نظری و روشنگر چشم‌اندازی از واقعیت‌های نسلی خواهد بود. بر همین اساس هدف این پژوهش مقایسه ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی با رویکرد تفاوت بین نسلی در ایران است.

روش کار

پژوهش حاضر به لحاظ هدف، کاربردی و به لحاظ نوع پیمایشی و به لحاظ روش گردآوری داده‌ها از نوع توصیفی-همبستگی است. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه شهروندان تهرانی متعلق به سه نسل انقلاب بودند. روش نمونه‌گیری، خوشه‌ای دو مرحله‌ای بود بدین صورت که ابتدا تهران را براساس امکانات رفاهی براساس نقشه شهرداری تهران به ۳ بخش برخوردار، نیمه برخوردار و کم‌برخوردار (محروم) تقسیم‌بندی کرده، و سپس از هر حوزه، ۳ منطقه انتخاب کرده و از هر منطقه نسل‌های مورد مطالعه (نسل اول، نسل دوم و نسل سوم) انتخاب شدند. با توجه به سیال بودن یا تغییرات جمعیتی در هر بخش از فرمول کوکران برای جامعه نامعلوم در سطح خطای ۵ درصد برای تعیین نمونه استفاده شد. براساس فرمول کوکران از هر بخش ۳۸۴ نفر به عنوان نمونه انتخاب شدند، که حجم نمونه را در هر بخش به ۴۰۰ نفر افزایش داده شد و در هر منطقه ۱۳۳ نفر (۴۴ نفر نسل اول، ۴۴ نفر نسل دوم و ۴۴ نفر نسل سوم) انتخاب شدند. در واقع مجموع پاسخگویان در ۳ بخش برخوردار، نیمه برخوردار و کم‌برخوردار، ۱۲۰۰ نفر بودند که هر نسل (اول، دوم و

سوم) هرکدام حجم نمونه ۴۰۰ نفر را به خود اختصاص می‌دهند. بر همین اساس در بخش برخوردار مناطق ۵-۲ به صورت تصادفی انتخاب شدند و در هر منطقه ۱۳۳ پرسشنامه (و برای هر نسل ۴۴ پرسشنامه در آن منطقه) توزیع شد. در بخش نیمه‌برخوردار نیز مناطق ۲۰-۱۵ و ۷ به صورت تصادفی انتخاب شد، و در هر منطقه ۱۳۳ پرسشنامه (و برای هر نسل ۴۴ پرسشنامه در آن منطقه) توزیع شد. در بخش کم‌برخوردار نیز مناطق ۱۷-۱۸ و ۱۹ به طور تصادفی انتخاب شد و در هر منطقه ۱۳۳ پرسشنامه (و برای هر نسل ۴۴ پرسشنامه در آن منطقه) توزیع شد. روش نمونه‌گیری برای انتخاب پاسخگویان نیز در دسترس بود. لازم به ذکر است توزیع ۱۳۳ پرسشنامه در سه منطقه در هر حوزه شهری مجموعاً ۳۹۹ پرسشنامه می‌شود که یک پرسشنامه در یک منطقه بیشتر توزیع شد تا حجم نمونه ۴۰۰ نفر کامل پوشش داده شود.

در مطالعه حاضر، محقق با ابزار پرسشنامه وارد میدان تحقیق شد و به صورت حضوری و در برخی از موارد به صورت آنلاین پرسشنامه را پر کرد. برای تنظیم پرسشنامه ۵ مصاحبه اکتشافی با نسل اول، ۱۰ مصاحبه با نسل دوم و ۴ مصاحبه هم با نسل سوم انقلاب اسلامی برای شناسایی ارزش‌های اجتماعی انجام شد. پرسشنامه مربوط به سواد رسانه‌ای نیز از پرسشنامه فلسفی (۱۳۹۳) تهیه شد. پرسشنامه تنظیم شده در طیف لیکرت به صورت خیلی زیاد (۵) - زیاد (۴) - متوسط (۳) - کم (۲) - و خیلی کم (۱) بوده است. در این تحقیق در قالب یک پیش‌آزمون پرسشنامه بین نمونه‌ای ۳۰ نفره توزیع و ضریب آلفای کرونباخ پرسشنامه بالای ۰/۷۰ محاسبه شد که قابل قبول و پایا بودن ابزار تحقیق را نشان می‌دهد.

تجزیه و تحلیل داده‌های این تحقیق با استفاده از آماره رگرسیون چندمتغیره با استفاده از نرم‌افزار Spss.26 استفاده شد.

یافته‌ها

به منظور بررسی ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در بین سه نسل اول، دوم و سوم انقلاب از آزمون تحلیل

۱۵/۳۹ و در نسل سوم هم برابر با ۱۳/۵۱ است بنابراین سطح ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در نسل اول بیشتر از نسل دوم و نسل سوم است البته ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی نسل دوم نیز بیشتر از نسل سوم است بنابراین باید گفت نسل اول انقلاب بیشترین اعتقاد به ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی را دارند. مجموعاً سطح ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی نسل سوم هم کمتر از میانگین نظری (۱۵ < ۱۳/۵۱) است که نشان از ضعف ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی این گروه دارد؛ همچنین ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی نسل دوم (۱۵/۳۹ < ۱۵) متوسط و کمی بیشتر از میانگین نظری است که نشان می‌دهد نسل دوم به لحاظ اعتقاد و پایبندی به ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در سطح متوسطی قرار دارد. اما این نسل اول است که بیشترین میانگین و به تبع آن اعتقاد به ارزش‌های اجتماعی را دارد (۱۹/۰۴ < ۱۵).

مطابق جدول ۴ نتایج آزمون‌های شفه و LSD نشان می‌دهد ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی نسل اول در مقایسه با نسل دوم ($p \leq 0.000$) و نسل سوم ($p \leq 0.000$) مطلوب است و نسل اول با تفاوت میانگین ۳/۶۴ نسبت به نسل دوم و تفاوت میانگین ۵.۵۲ نسبت به نسل سوم در سطح مطلوبی قرار دارند ($p \leq 0.000$).

بحث

نتایج این پژوهش نشان داد بین سه نسل انقلاب از منظر ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی تفاوت معنی‌داری

واریانس یک طرفه استفاده شد. باتوجه به این که شرط استفاده از آزمون تحلیل واریانس یک‌طرفه، آزمون همگنی واریانس‌ها است بنابراین ابتدا خروجی همگنی واریانس‌ها ارائه می‌گردد. جدول ۱ نتایج آزمون لون جهت سنجش برابری واریانس‌های خطای نمره ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در بین سه نسل انقلاب را نمایش می‌دهد. در این جدول از آن جایی که سطح معنی‌داری آماره F برای سه نسل انقلاب بیشتر از ۰.۰۵ است بنابراین باید گفت واریانس خطای گروه‌ها با همدیگر برابر بوده و تفاوتی بین آن‌ها مشاهده نشده است. تأیید پیش‌فرض برابری واریانس‌ها در جامعه بدین معنی است که پراکندگی نمره ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در بین سه نسل انقلاب برابر است.

جدول ۱- نتایج آزمون لون (همگنی واریانس) در ارزش‌ها و مطالبات اجتماع در بین سه نسل انقلاب

مقدار F	درجه آزادی ۱	درجه آزادی ۲	سطح معنی‌داری
۰/۲۵۳	۲	۱۱۹۷	۰/۵۳۶

مطابق با جدول ۲ سطح معنی‌داری برای سه نسل انقلاب در ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی مطلوب است. بنابراین بین سه نسل انقلاب از منظر ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی اختلاف وجود دارد. برای پی بردن به این اختلاف به مقایسه میانگین آن‌ها مطابق جدول پرداخته می‌شود.

مطابق جدول ۳ میانگین ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در نسل اول انقلاب برابر با ۱۹/۰۴ و در نسل دوم برابر با

جدول ۲- آزمون تحلیل واریانس ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی بر حسب سه نسل انقلاب

جمع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	f	سطح معنی‌داری
۶۳۱۷/۷۴۵	۲	۳۱۵۸/۸۷۲	۳۶۳/۴۰۳	۰/۰۰۰
۱۰۴۰۴/۸۸۷	۱۱۹۷	۸/۶۹۲		
جمع	۱۱۹۹			

جدول ۳- میانگین ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در بین سه نسل انقلاب

نسل	تعداد نمونه	تعداد گویه	میانگین نظری	میانگین بدست آمده	انحراف معیار
اول	۴۰۰	۵	۱۵	۱۹/۰۴۰۰	۳/۰۸۴۹۹
دوم	۴۰۰	۵	۱۵	۱۵/۳۹۵۰	۲/۸۳۶۲۱
سوم	۴۰۰	۵	۱۵	۱۳/۵۱۲۵	۲/۹۱۸۳۴
کل	۱۲۰۰	۵	۱۵	۱۵/۹۸۲۵	۳/۷۳۴۹۵

جدول ۴- نتایج آزمون شفه و LSD درباره ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی در بین سه نسل

سطح معنی‌داری	خطای استاندارد	تفاوت میانگین (I-J)	نسل (I)	نسل (J)	آزمون
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	۳/۶۴۵۰*	۲/۰۰	۱/۰۰	شفه
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	۵/۵۲۷۵۰*	۳/۰۰	۱/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	-۳/۶۴۵۰*	۱/۰۰	۲/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	۱/۸۸۲۵۰*	۳/۰۰	۲/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	-۵/۵۲۷۵۰*	۱/۰۰	۳/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	-۱/۸۸۲۵۰*	۲/۰۰	۳/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	۳/۶۴۵۰*	۲/۰۰	۱/۰۰	LSD
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	۵/۵۲۷۵۰*	۳/۰۰	۱/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	-۳/۶۴۵۰*	۱/۰۰	۲/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	۱/۸۸۲۵۰*	۳/۰۰	۲/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	-۵/۵۲۷۵۰*	۱/۰۰	۳/۰۰	
۰/۰۰۰	۰/۰۲۰۸۴۸	-۱/۸۸۲۵۰*	۲/۰۰	۳/۰۰	

وجود دارد. این یافته همسو با یافته‌های پنی‌کوک (Pennycook) و همکاران (۲۰۲۱) بود (۵). در تبیین باید گفت نسل‌های سوم با غلبه رسانه‌های جدید بیشتر به سمت نگرش‌های باز اجتماعی و دیدگاه‌های تساهل‌محور حرکت کرده‌اند اگرچه نسل دوم انقلاب نیز خسته از جنگ بیشتر رویکرد خود را به سمت ارزش‌های اجتماعی مدرن تغییر دادند لیکن همچنان ارزش‌های انقلابی در نسل اول زنده است (۹). نتایج نشان می‌دهد نسل اول انقلاب بیشتر بر ارزش‌هایی نظیر صداقت و راستگویی، رعایت حقوق دیگران، مشارکت اجتماعی تاکید دارند اما علل کاهش اعتقاد به ارزش‌های اجتماعی ذکرشده در نسل دوم و سوم نیز چنین است که این نسل‌ها به علت عدم تجربه جنگ و تحولات انقلاب در یک فضای بعد از جنگ رشد کرده‌اند که در آن سیاست‌های نئولیبرالیستی اقتصادی که با دولت سازندگی ظهور کرد بیشتر بر تعامل اجتماعی با جهان غرب و احترام به حقوق افراد مبتنی بود (۱۰). بنابراین نوعی رفاه‌زدگی در این نسل نیز دیده می‌شود مجهزشدن این نسل به آخرین امکانات رسانه‌ای باعث شده هرروزه ارتباطات این نسل با دنیای بیرون بیشتر شود بنابراین طبیعی است که ارزش‌های اجتماعی جهانی بر ذهن این نسل نفوذ خواهد کرد (۱۱).

یافته در ارتباط با ارزش‌های اجتماعی و دگرگونی آن منطبق بر دیدگاه کلمن، اکنون جریان‌های جدید در تشکیل خانواده مثل خانوارهای تک‌نفره، زندگی مشترک

بدون ازدواج و... شکل گرفته است که سبب شکنندگی فزاینده پیوندهای خانوادگی شده و در واقع تیپ‌های جدیدی از روابط نسل‌ها را شکل داده است که ساختار محکمی ندارند (۱۲). همین موضوع باعث شده است ارزش‌های اجتماعی مدرن در بین نسل جوان بیش از پیش رشد نماید. در همین رابطه کلمن (Coleman) معتقد است در کشورهای غربی بیشتر به علت خصوصی‌شدن بسیاری از مسائل جوانان سعی دارند بیش از پیش با توسل به ارزش‌های اجتماعی مدرن برای خود وجهه و پایگاه اجتماعی کسب نمایند. زیمل هم در این ارتباط معتقد است؛ ارزش‌های اجتماعی مدرن در جوانان حاصل عضویت آن‌ها در گروه‌های متنوع آن‌ها و تحول شخصیتی آن‌ها است (۱۳). به عقیده زیمل (Simmel) زمانیکه عضویت در یک یا چند حلقه اجتماعی جای خود را به یک جایگاه اجتماعی در شبکه‌ای از حلقه‌های گوناگون اجتماعی دهد، شخصیت فرد دگرگون می‌شود. در این حالت شخصیت فرد از طریق اشتراک در حلقه‌های گوناگون، به شدت انشعاب پیدا می‌کند. برای مثال در جوامع پیشین، وابستگی مکانی یا خویشاوندی تعیین‌کننده تعلق مذهبی بود و یک فرد نمی‌توانست با افرادی هم‌زیستی کند که در اصول و عقاید مذهبی با او اشتراک نداشتند. زیرا اشتراک مذهبی با اشتراک محلی یا خویشاوندی منطبق بود. بر عکس در جهان نوین اینگونه تعلق‌ها جدا از همدیگرند و افراد بیشتر است. وابستگی چندگانه به

References

1. Benetoli A, Chen TF, Aslani P. The use of social media in pharmacy practice and education. *Res Social Adm Pharm*. 2015 Jan-;11(1):1-46.
2. Boyd MJ, Dobrow J. Media literacy and positive youth development. *Adv Child Dev Behav*. 2011;41:251-71.
3. Soroya SH, Farooq A, Mahmood K, Isoaho J, Zara SE. From information seeking to information avoidance: Understanding the health information behavior during a global health crisis. *Inf Process Manag*. 2021;58(2):102440.
4. Pennycook G, Rand DG. The Psychology of Fake News. *Trends Cogn Sci*. 2021;25(5):388-402.
5. Pennycook G, Rand DG. Lack of partisan bias in the identification of fake (versus real) news. *Trends Cogn Sci*. 2021;25(9):725-726.
6. Hauser SL, Johnston SC. Scientific literacy and the media. *Ann Neurol*. 2011;69(3):A9-10.
7. Jeong SH, Cho H, Hwang Y. Media Literacy Interventions: A Meta-Analytic Review. *J Commun*. 2012;62(3):454-472.
8. Abbas KM, Kang GJ, Chen D, Werre SR, Marathe A. Demographics, perceptions, and socioeconomic factors affecting influenza vaccination among adults in the United States. *PeerJ*. 2018;6:e5171.
9. Aceto G, Persico V, Pescapé A. The role of information and communication technologies in healthcare: taxonomies, perspectives, and challenges. *J Netw Comput Appl*. 2018;107:125-154.
10. Ahmed N, Quinn SC, Hancock GR, Freimuth VS, Jamison A. Social media use and influenza vaccine uptake among White and African American adults. *Vaccine*. 2018;36(49):7556-7561.
11. Cylkowski K. Impact of Social Media on Academic Journals. *J Perinat Neonatal Nurs*. 2020;34(4):287-288.
12. Pineda C, Pérez-Neri I, Sandoval H. Challenges for social media editors in rheumatology journals: an outlook. *Clin Rheumatol*. 2019;38(6):1785-1789.
13. Ghassemi E, Fuller S, Cisneros R, Barnes C, McLendon A, Wilson D. Impact of social media use on reading levels in third-year student pharmacists. *Curr Pharm Teach Learn*. 2019;11(9):915-919.

حلقه‌های اجتماعی به خودآگاهی بیشتر می‌انجامد. همین که فرد از چیرگی حلقه کوچکی که شخصیتش را در چهارچوب محدوده‌هایش اسیر می‌سازد رهایی می‌یابد، از یک نوع ادراک رهایی آگاه می‌شود. انشعاب تعلق گروهی یک نوع احساس منحصر به فرد بودن و آزادی را بیدار می‌سازد (۹). وجود حلقه‌های اجتماعی، پیش شرط فردگرایی است، به این لحاظ نه تنها انسان‌ها نسبت به یکدیگر ناهم‌اند می‌شوند، بلکه فرصت آن را می‌یابند که در زمینه‌های اجتماعی گوناگون بدون زحمت حرکت کنند (۵).

پیشنهاده‌ها

باتوجه به اهمیت ارزش‌های اجتماعی و تفاوت آن‌ها در بین نسل‌های سه‌گانه انقلاب، پیشنهاد می‌شود نشست‌های تخصصی در زمینه میزان دخالت و عدم دخالت دولت در حوزه خصوصی افراد برپا شود چرا که اغلب نسل‌های مورد پژوهش به آزادی اجتماعی و کمترین مداخله در این حوزه معتقد بودند و همچنین پیشنهاد می‌شود نگرش نسل اول، دوم و سوم در ارتباط با تأثیرپذیری جوانان از رسانه‌ها در تغییرات ارزشی و مطالبات اجتماعی مورد بررسی و تأمل قرار گیرد.

محدودیت‌ها

هر پژوهش اجتماعی با انواع محدودیت‌ها و مسائلی روبرو است به طوری که محدودیت‌ها جزء لاینفک پژوهش‌های اجتماعی است و این پژوهش نیز این قاعده مستثنی نیست. محقق در این پژوهش با محدودیت‌های از قبیل وسعت و ناهمگنی قلمرو مکانی پژوهش، هزینه‌های زیاد مالی در طول فرایند پژوهش و عدم همکاری و مشارکت پاسخگویان و مسائل مربوط به جلب اعتماد ساکنین در مناطق مورد تحقیق رو به رو بود.

نتیجه‌گیری

نتایج این پژوهش نشان داد بین نسل‌های انقلاب از منظر ارزش‌ها و مطالبات اجتماعی تفاوت معنی‌داری وجود دارد.